

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felölős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Március 15.

Székelyudvarhely, márcz. 10.

Különös egy nap ez a márczius tizenötödike! A magyar nép legáltalánosabb érdekű, legintimebb politikai ünnepe. Nem született hivatalos rendelkezés parancsára. Lételet egyedül a nép kedvének köszönheti. Szépen erőszak nélkül bomlott ki ünnepi pompája, mint a farügypől a virág a tavaszi nap fényén. És a lelkesedés, mely egykor életre hitta, most is ugyanazon hófokon lepi meg a népet minden esztendőben; elmaradhatatlan pontossággal lobog fel mindig, ha eljött az ideje, mint a periódikus láz. Egyetlen ünnepen sem poharaznak, éljenek, ujjonganak annyit az emberek, mint ezen a napon; de azért véres kihágások, durva önmegfeledkezések e nap szilaj lelkesedésében nem fordulnak elő. Ez ünnep évfordulóján a nép ma is épp oly nemes, mint a milyen az első ünnepen volt: negyvennyolcz tavaszán. Ezt a napot a legperányibb mocsktól is kiméli mindenki, mint a legföltettebb ünneplő ruháját.

Mert a szeretet kiméletes ösztönével érzi, hogy ez a nap az ő legszebb, legdrágább ünnepe. Igenis a legszebb, a legdrágább, melyet háttérbe szorítani, mással pótolni teljes lehetetlen. A törvényhozó hatalom megpróbálta a közel eső április tizenegyedikét avatni nemzeti ünnepé, mivel e nap márczius tizenötödikénél fontosságra nézve nem sokkal csekélyebb. A márcziusi követelések e napon váltak törvénytényé a királyi szentesítés által. És ez a hivatalosan elrendelt ünnep mégsem bír erőre kapni a másik ünnep mellett, nem bír sehogysem, mint ahogy a terebélyes fa szomszédságába ültetett csemete nem tud kifejlődni, hanem csenevészén kórnyadozza végig rövidke életét.

Sokszor eltűnöködöm: mi az oka tulajdonképpen az ünnep példaatlan népszerűségének? Honnan veszi ezt az éltető erőt, melyen nem fog ki az idő? Mi táplálhatja a nép szívében ilyen maradandó frissességgel? Hiszen voltak nekünk még más nevezetes napjaink is, melyek szintén méltók az ünneplésre, de a melyeket mind amellett hasonló ünnepé avatni soha senkinek sem lehet!

Én úgy érzem, hogy nem egy, hanem több oka van, melyekről érdemes kissé gondolkozni.

Minden esetre első és nem csekélylendő ok, hogy a nép e nap eseményeihez a szuverén nemzetakarattal diadalának bizelgő emlékét kötötte. S ilyes emlékre melyik magyar szív ne dobogna büszkén és melegen?

Aztán meg ez ünnep rendkívül szerencsés időpontra esik! Mondhatni: a tavasz kezdetére. Akkorra, mikor még igazában nem kezdődött el a természet nagy feltámadása, de az ébredező erők már várakozóban vannak, hogy megmozduljanak. A teremtő cselekvés vágyának valami lázas nyugtalansága bizserg végig az egész világon, amit a szem nem lát, de a lélek érez. A lenyűgözött élet felszabadulásának izgató fuvallata legyinti meg nemcsak a mezőket, nemcsak az erdőket, de magát az embert is. Az emberben is megnövekszik az életkedv egyszerre. Téli szűrődik asszive ünnepi hangulatokkal, re-

ménységgel, hittel. Fogékonyabb lesz mindenre, mint aminő fogékony előbb volt. Hogyne ünnepelne hát ha nyilik az alkalom! S hogyne ünnepelné éppen a szép emlékü márczius tizenötödikét, melyen szintén ébredő erőkről, feltámadásról szoktak beszélni mindenütt! Óh nagy készséggel ragadja meg e napon az ember az alkalmat, hogy ünnepeljen! Erre az ünnepre már az a serkenő kedv hatja, mely később hangos muzsikaszó mellett ujjongó majálisokon tobzódja ki magát az Isten szabad ege alatt. El sem képzelhető, hogy hasonló kedvvel tudnánk ünnepelni a haldokló ősz levélhullásának méla idejében, mikor a természettől a lemondás, a visszavonulás szomorú sugallatát kapjuk!

De ez ünnep állandó sikerére nem kevésbé hathatós ok az is, hogy eszméinek évről-évre hangoztatott java részét minden néposztály könnyedén megérti. A szólásszabadság, nemzeti hadsereg, közteherviselés és egyenlőség, melyik nép fiának ne hangoznék valaha kedvesen? Ki ne vágnék e szép eszmék fejtegetését újból és újból hallani? S még ha azt is hozzá vesszük, hogy a márcziusi eszmék még mai napig sincsenek kellőképpen mind megvalósulva! A nemzeti hadsereg, minden magyar katoná alkotmányesküje, valamint a népképviselőteljessége még ma is izgató kérdések, melyek a nép hangulatát felforraltatják s az el nem ért célok érdekességével tartják feszültségben.

A legendák könyvében örök időkre fel van írva e nap . . . S ha századok mulnak is el, akkor is fényben fog ragyogni emléke, s mindig glóriát fog látni körülötte a jövő idők emberisége, mert mindig fog emlékezni arra, hogy mik voltunk annakelőtte . . . Hordtuk az igát türelemmel. Nemcsak kezünkön és lábainkon, de agyvelőnkön is ott volt a bilincs, nemcsak tetteinket korlátozta az önkény, hanem az ajkunkat is lezárta, hogy ne essék panasz szó, ne hallassék a jajkiáltás. Így kinezott, nyomott a bilincs szörnyüképpen.

Ekkor jöttél te, márczius! Felforraltad az ifjak vérét, megaczelosítád az öregek izmait, lángot öntöttél az asszonyok szemébe, forró indulatokat a szívekbe! Így történhetett az, hogy korlátok közé szorította ez a megfiatalodott nemzet a királyi hatalom jogait s magának minden szükséges jogát megalkotta arra, hogy adót, közterhet, katonát, háborút a nemzet akarata nélkül ránk róni ne lehessen. Minden egyháznak és minden nemzetiségnek megadta azt a szabadságot, mely azok felvirágzására szükséges volt s mely az állam erejét meg nem béníthatta.

Nagy és dicső oktatások ezek, melyeket most, a huszadik század dicsőségére, Bécsből elfojtani akarnak s már az abszolútizmus vette át uralmát. Magyarországon a 48-as vívmányok 58-ik esztendejében, katonai uralom van. Kétszeresen szükséges e szomorú napokban 48. márczius 15-ikének megünneplése. Ünnepeljük tehát és gondoskodjunk arról, hogy e nagy nap emléket változatlan fényvel hagyassuk örökül az utódainkra. Ezért az örökségért meg fognak áldani!

Bánffy Dezső tervei.

Székelyudvarhely, márcz. 9.

Megirtuk már egy alkalommal, hogy volt egyszer egy főispán, a kiról azt beszélték, hogy meggyében még egy falevelnek sem szabad lehullania az ő akarata nélkül. Ha le merne hullani: azt a fát az a főispán — kivégeztetné. Élni tudás és élni akarás a hatalommal a tobzódásig — ez a czézári tulajdonság volt főismertetőjele a szolnoki dobokai kiskirálynak. De bár azt hitték róla, hogy csak a hatalomért él: kiderült, hogy a főispán ur szemhatára túlterjed a naszodi havasokon, befogja az országot és szívében egy nagyobb és nemesebb érzés lángol. A főispán ur, a kire úgy néztek, mint egy főjanicsárra, pályadíjakat tűzött ki történelmi vigjátékra. Hogyan? Ez a polgári fegyveres erő érezné a lelke mélyén, hogy egy ilyen, nemzetiségileg megtépett országban, a hol a fajtudat nemzeti közösséget nem teremthet, a cselekvő nemzeti tudatot, a nemzeti közérzést, a szívek és gondolatok szerveztségét csak egy eleven és ható történelmi tudat általános felköltésével és ébrentartásával lehet megteremteni? Ezért szükséges, hogy a nemzeti történet föléledjen a színpadokon s így bekapcsolódjon a jelen a múltba. A főispán ur tehát áldozott a nemzeti érzés szervezésére.

Volt azután egy képviselőházi elnök, a ki nem azért került a legelsőrendű állásra, mert sejtették róla, hogy lelkében egy nemzet vezetésének vágyai égnek, hanem mert azt tartották róla, hogy a nemzeti aspirációk hangoztatásában féktelenné vált ellenzékét képes lesz az elnöki székben megzabolázni, az eszközök válogatása nélkül. A Szapáry-kormány a lelkiismeretlenségére és a janicsár-erkölcsére pályázott.

A férfi, a ki úgy mutatott, mint a kiben két lélek lakozik, Bánffy Dezső báró. Magyarország volt miniszterelnöke és a király volt főudvarmestere.

Különös, eredeti magyar: szinte kiismerhetetlen, pedig azt gondolnánk, oly naiv, hogy minden pillanatban kitarja a szívét. Még eddig mindenkit csalódásba ejtett. Bécsben azt hitték a Kossuth-gyász megfutójáról, hogy a leggyászosabb mameluk s ő diktálta a legsovínisztább miniszteri tanács-jegyzőkönyvet. Magyarországon azt hitték, a legtudatlanabb zsandár, a kit az első szellemi mérkőzés leterít — és csak parlamenti erőszakkal tudták megbuktatni. Bécsben és Budapesten is azt tartották róla: végkép megbukott, a kire az udvari méltóság párnái közt az észrevétlenül nyugvók örök szendergése vár. Valósággal kikorbácsolták a parlamentből. Mindenki elfordult tőle: magára maradt. Az ellenkezőjét támogatni anaak, a mit ő akart: a szabadelvűpártban a politikai tisztesség dolga volt. Elismerni szilaj és változatos, kegyetlen és adakozó, öntudatlan és merész kormányzatának egyes sikereit, annyit jelentett, mint gyanu alá fogatni.

Olyan hidegség és ellenérzés nézett rá, hogy politikai akcióba lépnie, önmaga ellen való lázadás keltésével járt volna. A királynak is ígéretet kellett tennie, hogy visszavonul és hallgat. Le volt tehát tárgyalva végképen. Ő maga is ezt az ítéletet mondta magáról: inposszibilis vagyok. És újabb és nagy csalódásba ejtette az országot: posszibilissé vált, munkába állott s a kormányra nézve aggasztó körölmények közt vonult föl a politikai színtéren.

Szapáry, Széll, Wekerle, ott hagyván a hatalmat, vesztélytelen tényezőivé lettek a mozdulatlan politikai sulynak. Szapáryval együtt érzett az egész arisztokrácia; a Wekerle zsenije magához ragadta a liberális rajongóit; Széll Kálmán bálvány volt, a ki általános hódolat közt bukott. És ime, Szapáry, Wekerle, Széll egyedül állanak, hivatásuk, hatalmuk újraelésének reménykedői nincsenek. Ellenben Bánffy, a kivel érintkezést szerezni bűnbe keveredést jelen-

tett, új pártot alkotott s nemzeti hősként szerepelt.

Hogyan lehet ez és mi ennek a lélektani magyarázata?

Bánffy báró azzal ment, hogy ő tettekkel téjező lesz. Mosolyogtak rajta. Ugyan, hol szerezne magának pártot és minő program alapján? A volt kormányelnök ur csinált magának programot az ellen a politika ellen, a melyet mint kormányelnök a gyakorlatban folytatott. Könyörtelenül irtotta a választói jogot s most hirdeti a választói jog kiterjesztését. Törekedett az Ausztriával való vegyes házasságunk viszonyának összehuzására: most hirdeti a gazdasági elváltást. És így tovább. A programját ugyszólván azokból az elvekből állította össze, a melyeket Apponyi és Ugron konstruáltak. A politikai lelekváltoztatásának minő bátorsága kellett e programalkotáshoz!

Ki mert volna így kilépni? Ez az elszántság, ez a merészség, a melylyel föllépett az alkudozás, argumentálás és tétovázás korában, őt az egyedül álló határozottság politikusanak tüntette föl. Egy férfi alakja bontakozott ki benne, a kiről konstataálni kellett, hogy a fölve tekintetében az volt a hatalmon, a mi ma a hatalom ellen: az a politikus, a ki a kormányzat föladatait abból a szempontból ítélte meg, minő mértékben érintik a nemzeti szempontot?

Programjához nem nagy pártot hozott be a pártközi egyezés alapján, azonban akcióba lépését szerte az országban nagy szimpátia kísérte.

Ha normális viszonyok közt jön és személye iránt nincsenek olyan nagy féltékenységgel, bizonyára már a mult évben kormányra jutott volna, így azonban e héten eljutott oda, hogy — népszerűsége van veszélyben.

Báró Bánffy Dezső ugyanis szegedi választóinak nyílt levelet küldött, a mely levél az országot letárgikus állapotából, melybe a Fejérváry-kormány örületes erőszakossága behajtotta, felrázta és állandóan napi rendben van a sajtóban, körökben egyaránt. A levélben foglalkozik a helyzettel, de a legközelebbi teendővel is. Ám a levél nem egyszerű beszámoló. Nem is csak program. Ez egy cselekedet. Egy cselekedet, melyre a rendkívüli idők, a nagy veszedelmek és az ország sorsáért való aggodas gondja készíthette azt az államférfiut, akit minden tényében egyetlen szempont vezet: a nemzet boldogsága. A haza minden előtt! Ennek most nemcsak jelszónak kell lennie. Élő valósággá kell átváltoznia a hitnek, hogy a küzdelem már nem folyhat sem pártérdekért, sem egyesek avagy csoportok, osztályok vagy kiváltságok hatalmi érdekeiért. Most már programoknak a merev határai nem korlátozhatják a cselekvő erőt.

A kibontakozás igazi útját most megtalálni legfőképen ezért nehéz feladat. Nem szánta rá magát sem Kossuth Ferencz, sem gróf Andrássy Gyula, sem Széll Kálmán, sem Tisza István. Mert a feladattal jár az áldozat, hogy népszerűségi törekvéseket mellőzve, előítéleteket eltiporva a helyzet alakulása szerint a lehető megoldást keressük, nem pedig elveknél a diadalát. Bánffy szerint mellőzni kell törekvéseket, amelyek csak azt hoznák feleletül, hogy a nemzetet mellőzzék és eltiporni előítéleteket, ne hogy az ország alkotmányát tiporják el.

E logikával jutott el báró Bánffy Dezső azon igazsághoz, hogy „nehéz időkben nem makacs jogfentartás, de okos mérsékelt az, ami a megoldást lehetővé teszi“.

Sajnosan látjuk, mit értünk el a hosszú küzdelemmel. Eljutottunk az abszolutizmushoz. És hová vezet ez az út? Látjuk, hogy sem törvény, sem jog, sem ellenállás nem akadályozhatja meg a pusztítást, amely minden nap kitép alkotmányunk talpatából egy-egy követ. A romboló munka korlátlan, de ha meg nem állíthatjuk, hát addig, amíg a rombolás tart, nem építhetünk. A tétlen szemlélésből pedig a nemzet részére hasznót nem szerezhetünk. Azt látjuk, hogy a küzdelemben a nemzet lett a gyöngébb fél. Báró Bánffy Dezső tényleg hivatkozhatik arra, amit már a felirati vitában is kifejtett, hogy a katonai kérdésekben az erőpróba felvételét nem tartotta időszerűnek s foglalkozni azért kellett vele, mert a politikai harc közepette felvetetett. Jogokról lemondani nem kell, de a katonai követeléseket tovább is erőltetni nem szabad. — mondja levelében. Lehet szépíteni e kérdés körül az állásfoglalást így vagy amúgy, ám az semmi egyéb nem volna, mint képmutatás. Kossuth Ferencz is épen úgy tudja, mint Andrássy avagy Széll, hogy a katonai téren a nemzeti követelésekért a harc most kedvező eredményekre nem vezethet, ellenben mindegy további kü-

delem csak újabb megpróbáltatásokat és veszedelmeket szerezhet.

Báró Bánffy Dezső a legnagyobb célért nemcsak a katonai kérdésekért való törekvést áldozza fel, de engedményeket tesz a gazdasági kérdésekben is. Itt is a kényszerhelyzet okozta elveknél a megvalósítását el kell odázni.

Új programja szerint a kereskedelmi szerződések megkötésével és rendeleti uton történt életbe léptetésével meg van akadályozva az a törekvés, hogy az önálló vámterületet a szerződések lejárta előtt életbe léptetni lehessen. A kívánalomhoz ragaszkodás most már csakis az alkotmányválságot súlyosbíthatná, de eredményt nem szerezhetne. Nem lehet tehát más cél, mint az alatt az idő alatt, amíg a szövetségben változás nem történhetik, minden eszközzel, okos és célutadatos gazdasági politikával, megfelelő intézmények (s szervezetek létesítésével, a meglévőknél fejlesztésével és tökéletesítésével) arra törekedni, hogy gazdasági életünket annyira erősítsük, hogy arra az időre, amikor a szerződések lejárnak, semmi akadály se lehessen az önálló vámterület létesítésének. Tény az, hogy az ország belső megerősítése szerzi meg a védelmi eszközöket a külső támadásokkal szemben. Alkotmányjogi és gazdasági kérdésekben egyaránt ez az igazság. Gazdasági életünkben gondoskodva valamennyi föltételről, ami az önálló vámterülethez szükséges, elosztatva minden aggodalmat, mely a kockázatok miatt mutatkozott, a rendelkezésünkre jutó elég hosszú idő alatt teljesen megerősödhetünk annyira, hogy a gazdasági közönséget többé ránk kényszeríteni ne lehessen.

A levelet követve, hogy Bánffy a koalícióból kilépett s ezt egy Kossuth Ferenczhez intézett levélben mondja el, melyben szimpátia ide, szimpátia oda, olyan kézenfekvő dolgokat mond el, melyeket igen sokan láttak, éreztek és helytelenítettek, azonban ezen véleményüknek, éppen gyarlóságuknál fogva, népszerűségüket féltve, nem mertek kifejezést adni.

Ha a szegedi levelet figyelmesen bonczkés alá vesszük és összehasonlítjuk a koalíció feliratóival és válaszával, kénytelenek vagyunk konstataálni, hogy az lényegében egy és ugyanaz s egyformán enged ez is és az is, ami kétségtelen helyes is, amíg az egyezséget duálisztikus alapon kívánja az ország fenatartani. A magunk részéről Bánffy akcióját nem ítéljük el, csak hibáztatjuk, hogy azt nem most egy éve tette meg, amidőn a forma is megmentetett volna s nem lennénk kénytelenek egy törvénytípró kormány tulkapásaival szemben védekezni s nem lennénk kényszerítve összedugott kézzel nézni, hogy alkotmányunkat nap-nap után miképpen harácsolják el.

Meggyőződésünk, hogy báró Bánffy Dezső kilépése nem jelenti azt, mintha ő az alkotmányosság és a nemzeti ellenállás terén vallott elveit feladta volna. Ő a programja mellett marad és ezzel küzd tovább. Az ország közönségére jut a feladat, hogy a program felől nyilatkozzék.

A nemzet jogos, törvényes álláspontja, a melyet megtagadtak; nemzeti szuverénitása, a melyet elhomályosítottak; az igazság, a melyet megdönteni akartak; a jogrend, a melyet megtámadtak és a föllendült nemzeti erő, a mely itéletre szólított és itélt: mindez mellőzhetlenné tette a küzdelmet és a nemzet kétségtelen jogainak győzedelmét.

Éppen azért a nemzeti ellenállás egyetlen fegyverét sem szabad letennünk. Mindent fenn kell tartanunk, hogy jogainkat megvédelmezzük. A mi nézetünk szerint az ország sikere nem jelentheti az alkotmány megtörését. Nem jelentheti az ellenállás leverését sem. Azt sem jelentheti, hogy alkotmányunkat elraborták. Átkozott lenne a kéz, amely az esküvel szentesített alkotmányt, államiságunk legfőbb bizto-itékát, össze akarná törni. Lehetséges, hogy anyagi életföltételeinkben megtámadott emberek a kényszer hatása alatt meghódnak. De az erőszakosság akkor sem jelenti az igazság fölötti győzedelmet.

Kétségtelen, hogy nagyot téved Bánffy Dezső és nagy optimista, ha azt hiszi, hogy a jövő kulcsa az új párt mérsékelt programja. Kétségtelen, hogy Bánffy programja úgy is szép, amint azt a szegedi levélben felállította, csak hogy mindazokhoz eddig is eljuthattunk volna a válság okozta nagy áldozatok nélkül is, mert hát e program most az önálló vámterületet a már életbe léptetett kereskedelmi szerződések után lehetetlenségnek tartja, a katonai kérdést pedig kikapcsolja.

Az azonban, hogy most cselekedni kell, az kétségtelen. Összedugott kézzel, miképpen vezérlőbizottsá-

gunk teszi, nem ülhetünk, amely mellett csak azt nézhetjük, hogy Fejérváry generális és társai az országot miképpen igázzák le. Bánffy Dezső legalább próbálkozik, míg igen sok országos nagyság végleg elnémult, mintha nem volna tenni való, mintha a nemzetnek, a társadalomnak nem most volna a legnagyobb szüksége vezetésre, melylyel a mai valóban szomorú állapotból kijussunk és ne alkotmányunkért küzdjünk, de a komoly munkta terére lépünk mind, valamennyien.

Ezen szempontból bíráljuk Bánffy Dezső báró eljárását.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, márcz. 9.

Szemlét tartunk a csatatér fölött. A csatatér, az ország, amelyen ellenség rohan végig. Ki volt, mi volt az első áldozat? A vármegyék, városok autonómiaja volt az első, mondja az egyik. A parlament volt, mondja a másik. A sajtószabadság mondja a harmadik. És akad mit mondania a negyediknek, az ötödiknek, a tizediknek is.

Van választék bőségesen a csalódásokban, a szenvedésben, a nyomorúságban, a kiforgatottságban. Ilyesminek a hiját nem panaszolhatjuk.

Egész lelkünkkel érezzük a csalódások és a szenvedések fájdalmát, de azért vesztésünk e szónak az alkalomhoz mért legnagyobb jelentésében minden áldozatot, amit a küzdelem már tőlünk követelt és követelni fog — nem ítéhetünk. Nincsen háboru szenvedés nélkül és diadal sem áldozat nélkül. A mi meggyőződésünk egy az Andrássy Gyulával, aki harcunk eredményének diadalát, a nemzet elmaradhatatlan győzelmét hirdeti. És azért e viharos és fekete idők minden pusztítását, minden áldozatot, amit viszontagságai a nemzettől követelnek, vesztéségnék nem nézzük.

*

A kormány törvénytelen rendeletei, amelyeket maga is szükségrendeleteknek nevez és érvényességükhöz a törvényhozás utólagos jóváhagyását köti ki márczius hó 1-től kezdve, ha nem is de jure, hanem de facto, új vámkorszakot léptetett életbe.

Bár tudjuk, hogy nálunk rendeletekkel kormányozni nem lehet, hogy ezt élő törvény egyenesen megtiltja, azonban számolnunk kell a ténynyel, hogy márczius 1-től fogva a külföld legnagyobb államával a rendeletileg kibocsátott vámszerződések tételei fognak alkalmazásba tétetni. Eltekintve politikai állapotunktól, mely törvényhozási rendezkedést teljesen kizár, még a rendeletek útjau történő rendelkezés is nagyon hiányos. Életbe lépett az autonom vámtarifa, amely nélkül 1906. márcz. 1-től fogva már csak azért sem állhatna meg gazdaságunk, mert köröskörül felemelt vámsorompók mestersegesen a mi határaink felé terelnek az elhelyezést keréső árucikkeket, ha saját magunk határain nem emelnék fel vámsánczainkat. Az autonom vámtarifa életbelépésével vagyunk csak képesek az elzárkózási vámpolitika napjaiban nyugodtan tűrni azt, hogy saját terményeink kivitele megnehezítették és vagyunk abban a helyzetben, hogy a minden rendszerváltozással kapcsolatos átmeneti időben a változás terheit elbirjuk.

*

Bécsben nagy megnyugvással hajtogatják, hogy az urak nagyon erősen csinálják az ellenállást, hanem azért a nép maga nyugodt.

Mikszáth Kálmán fejezi ki valahol ezt a tételt olyképpen, hogy a vihar megtördeli a százas fákát, a fűszálak azonban csendes hullámmal türik el az elemek tombolását. Nyugodt a nép, van is eszében, hogy a Fejérváry kedvéért nyugtalankodjék? Azonban szolgálunk egy, a Ferencz császár idejéből fennmaradt krónikás adomával. A törvénytelen dühöngése közt kérde a kancellár:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyarok esznek, isznak, vigadoznak, hegyen-völgyön dinom-dánom! — felelik neki.

— Akkor hát se baj, feleli a nagy ur, mi várhatunk. Nemsokára ismét azt kérde a kancellár:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyar nemzet — felelik most — busulásnak adta magát! Mérges dikciók hangzanak, a németet szidják nótáikban.

— Akkor se baj. „Sirva vigad a magyar” — mi várhatunk! Harmadszor is hangzik a kérdés:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyar nép hallgat és nyugodt. Még csak nem is politizál.

— Akkor hát nagy a baj — feleli a miniszter. Hamar elő azokkal az engedményekkel! Mert mikor a magyar még csak nem is politizál, akkor ajtónk előtt a veszedelem!

*

Bánffy báró szegedi választóihoz nyílt levelet intézett, melyben kifejezi azt a reményét, hogy a választások legközelebb megtörténnék. Kifejti a választási harcra tervbe vett programját, mely szerint követeli az általános választói jogot oly képpen, hogy a cenzust meglehetősen leszállítsák, de azok is, akik a cenzust el nem érik, a kuria választójogot megkapják. A katonai kérdések kikapcsolása mellett van, de azon elvi fenntartással, hogy az állam nyelvé a hadseregben érvényre kell juttatni. Nagyobb fontosságot tulajdonít a vámkérdéseknek. Követeli az önálló vámterület előkészítését a kereskedelmi szerződés után és biztosítékot követel arra nézve, hogy a vámsorompó Ausztria esetleges ellenzése dacára felállítható legyen. Végül a legnagyobb súlyt helyezi az önálló udvartartás Budapesten való létesítésére, ami a király és nemzet között az egyetértést legjobban megerősítené és a felmerülő ellentéteket is elsimítaná, mert adinasztiához való ragaszkodásunk a nemzeti politika kiegészítő része.

E levél kapcsán Bánffy kilépett a koalícióból. Ezen elhatározását Kossuth Ferenczhez a vezérbizottság elnökéhez intézett levélben úgy okolja meg, hogy az ellenzéki körök szinte konsternálva vannak általa. De azért különös magrázkódást Bánffy különválása nem fog okozni, ha az egységes ellenzéki tábor meg is bomlott.

Ismerve Bánffy egyéniségét, nem hihetjük, hogy ezen lépése mást jelentsen, mint azt, hogy külön csoportban bár, de ugyanazon lelkesedéssel fog harcolni a nemzet jogaiért, mint azt eddig tette.

*

Szerdán jelentek meg a hivatalos lapban azok a királyi kéziratok, melyek a kabinet rekonstrukcióját jelentik. A hivatalos az napi száma hozta Hegedüs Ferencznek pénzügyminiszterré, Toszt Gyulának vallás- és közoktatásügyi miniszterré és Pap Béla altábornagynak honvédelmi miniszterré való kinevezését. A három új miniszter után negyediknek a Kristóffy helyére kerülő, egyelőre még ismeretlen utód következik. Amivel azután be is fejeződik a kormány új alakulása. A miniszterek már programot is adtak, amennyiben egy őket felkereső hírlapíró előtt nyilatkoztak azokról az irányelvekről, melyeket tárczájuk vezetésében szem előtt fognak tartani. Tegnap tették le Bécsben az esküt a király kezébe, ma már el is foglalták hivatalukat. Egyébként marad minden a régiben!

A magyaripar védelme.

Székeljudvarhely, márcz. 10.

Nincs nép, nincs nemzet a világon, mely egy időszert, egy a viszonyok által felszűrte hozott eszmét annyi hévvel, annyi hazafias lelkesedéssel karolna föl, mint a magyar.

Az eszméért lelkesülni szép dolog; szebb lenne az, ha azt meg is valósítanók. Szebb lenne az, ha a szép szavakat, melyeket egy-egy eszme érdekében hangoztatunk, a tett követné.

Igy vagyunk többek között a magyaripar pártolásával is. Egyre hangoztatjuk, hogy „magyaripar, te nemzetem megmentője, jöjjön el a te országod!” Érezzük, tudjuk azt, hogy akár hazafias, akár pedig humanus szempontból tekintjük is a dolgot, mily sikereket érhetnének el e téren s még is csak a hangozatos szavaknál maradunk.

Valóban ideje volna, ha már egyszer a magyaripar érdekében a tettek mezejére lépünk s az iparos népet, mint nemzeti életünk legjelentékenyebb

faktorát, mint a nemzeti jólét, vagyonosodás leghivatottabb tényezőjét, megmentenők a pusztulástól.

Mondám, hogy e nagydolog keresztülviteléhez csak egy kis hazafias érzés és egy kis emberies gondolkodás kell. S mert — hála Istennek — ily érényekkel mindanyunk bőven fel van ékesítve: ne késsünk a komoly munkával, mert bizony millió család áldó imája lesz a munkánk legszebb jutalma.

Mivel azonban a magyar ipar óhajtott fellendülése nemcsak a fogyasztó közönségtől függ, hanem függ a termelőtől is, tehát az iparostól is, legyen szabad első sorban is egy pár igazi érzésből fakadó jó tanácssal szolgálnom, különösen helybeli iparosaink részére. Ugy-e bár, hogy ha a házam ég, első sorban is saját érdekem kívánja azt, hogy annak oltásához fogjak. Innen aztán az iparos se nézve tétlenül az idők folyását. Lépjen ki a sikra! A csüggedés: lelki szegénység; a nembánomság: végzetes bűn; a tudatlanság: halál az iparosra nézve. Sokszor mondottuk azt, hogy a kor intő szavát meg nem értő iparos nem a mai korba való ember; olyan mint a régi pénz, a régiségek gyűjteményébe vele. A mai iparosnak számot kell vetnie azzal, hogy a tudományos haladás, a kultúra, melynek sugarai ma már a kunyhókba is belőpödznek, mily óriási átalakító hatással vannak a nép lelkére. Más az izlése, más a felfogása; más a szükséglete, mint volt régen. Mondhatjuk, hogy kinyílt a nép szeme. Finomodott az izlése.

Nos, ha ez így van, akkor az iparoson a sor, hogy azt és olyan árut nyújtson a közönségnek, a mely izlését, igényeit, vágyait teljesen kielégíti. Késérje csak figyelemmel az osztrák, vagy más idegen ipari produktumokat. Egyik ujítás a másikat éri. Utazóik, melyek annyi milliót visznek ki szegény hazánkból, ellesik népünk izlését, formaérzékét; tanulmányozzák azokat a motívumokat, a melyeken népünk lelke annyi tradícionális kegyelettel csüng.

Ez az üzleti szellem! Ezt kellene iparosunk vérebe oltani. Akkor az idegen ipari termékekkel sem tennék tönkre szegény iparosainkat.

Ambíciót kell belevinni az ipari munkába. Napról-napra jobbat, tökéletesebbet kell produkálni. E haladásnak áldását, pld. a cipész-ipar terén egy-két iparosunk tudja, érzi. Munkájuk izléses, szép, tartós. Messze vidéken párját alig lehet találni.

Önsorsunkról magunk rendelkezünk. Az izléssel, a fogyasztó közönség igényeivel számot vető ipari munkáknak van kelendőse; van piaca.

S ha az iparos megteszi a kötelességét, tegye meg a magyar társadalom is a magáét. Nem csupán a tőzstokban, nem csupán a hazafias ünnepélyeken, hanem itt szólaljon meg bennünk a legnagyobb erővel a hazafias lélek; az igazi emberi érzés. A ki ruháját tetőtől talpig idegenektől szerzi be, az bár-hogy fitogtassa is magyar érzését: *üres annak a szivelelke egyaránt.* Az egyszerűen kiveszi saját vérenek a szájából a kenyeret, hogy aztán más idegent hizlaljon vele.

Én még akkor sem adnék helyet az idegen ipari termékeknek, ha hasonlót itt sem találnék. Elégedjünk meg egyelőre azzal, mink és a milyen van. Igényeinknek csak parányi redukálásával is nagy dolgokat művelhetnénk. Az iparos embert fokozottabb munkára serkentenők. Ambíciót öntenénk a lelkébe, hogy iparában hovatovább izlésesebbet, jobbat teremtsen. Emellett a mi igen fontos: milliók maradnának itthon, melyre pedig nagyon is szegény hazánknak égető szüksége van.

A magyaripart pangásából kiemelünk, melyben bizony a magyar társadalomnak jelentékeny része van — mindnyájuknak kötelessége.

Sorakozzunk mi is a nemzeti mozgalomhoz, mely a magyaripar védelmét tűzte ki zászlójára. A budapesti nőknek a hazai ipar érdekében a nemzethez intézett szövege nemcsak hazafias, hanem humanus is. A magyar nők lelkében egy egész nemzet óhajta, reménye, vágya szólal meg. Kövessük őket.

Spaller József.

UJDONSAGOK.

Székeljudvarhely, márcz. 11.

Egyről-másról.

Aligha van a kerek földnek még egy ilyen esztelenül költséző népe, mint mi vagyunk. Államháztartása évente ezer millió koronába kerül; az ország összes ingatlanainak értéke mintegy 30 ezer millió korona; ennek a gyümölcsöző tőkének 3 százalékos jövedelmét maga az állam költi el. Ez csak a konyhapénz. Emellett az állam fülíg adós s az örökös

pumpolások és kölcsönök kenyerét eszi. És nem bírja jól eltartani még a tisztviselőit sem, mindenki panaszkodik itt a kis jövedelem és a drága élet miatt: hivatalnok, katona, ügyvéd, orvos, pap, jegyző, tanító, gazda, iparos és munkás. Mind azt panasolja, hogy kevés a pénz! Így zug fel az öserdőkben is az éhség fenyegető moraja, mikor leszáll az alkony. A miniszter éppen úgy nem jön ki fizetéséből mint a fogalmazó ur, vagy a számtiszt. Ha uri vagy nem uri társaságban eldösz egy követ, az bizonyosan adós emberre esik. A váltó paripája ragad bennünket, Isten tudja hová; iszonyu kamatokat fizetünk szemérmes leleplezéssel, Isten tudja: kinek; az anyagi-gondok nyomasztó sötétjében még a reménység mécscsét sem gyújthatjuk fel, mert ezután csak a rosszabb napok következhetnek reánk.

Aki a deficites társaságot futólag megszemléli, azt hiszi, hogy ez a krózsok tanyája. Kávéházi és éttermei fényűzőek; csillogó keretek ezek a cifra szegények számára, akik csak henczegni járnak ide. Minden oducsoportnak van azonban egy „szalon“-ja, berendezve havi részletfizetésre vett hazugságaival a jólétnek; itt zsurokat szokott rendezni a nagyságos asszony, aki egy borzas cselédet és fogadónapokat tart. A nagyságos asszony vagy családi multjára vagy magas összeköttetéseire, vagy toalettjeire büszke, de valamire okvetlen büszkének kell lennie, hogy illően megvethesse azokat, akik alacsonyabb színvonalról emelkednek a szalonélet borzalmasságaiba. A nagyságos ur, aki aktákat gyárt, hitelbe öltözködik, és az otthon nyugalmát korcsmákban piheni ki; hajlandó egy hejlöngő pinczérnek odavetni olyan borralvót, amiért otthon gyilkos vitát kezd, ha azt kenyérré kéri. Ezek a latájnerek. Maguk is tudják, hogy bolond életet folytatnak és csak az osztályorsjáték menheti meg már őket. De hát már ilyen az ember tonusa.

Egyfelől az igények féktelen növekedése, másfelől a pénztelenség, az eladósodás és a szegénység: mi lesz ennek a vége? Hát az bizonyos, hogy valamelyik hurnak el kell pattannia, még pedig csak az pattanhat el, amelyiket a mesterségesen emelt életigények tulterhe feszített meg. A gazda nem enged már a buzájából, a munkás sem engedhet a gunyájából, mert most is elég rongyos. Az állam sem engedhet sokat, mert mind többet várunk tőle, de hiába lesz az bármint is, hiába csinál gazdasági politikát, hiába takarítja meg az adó filléreit, mikor az adók legnagyobbikát: a majomadót elnyeli az eszteleen költsékezés. Sem az, sem ez nem engedhet és nem segíthet, hanem a sok nagyságos urnak és urnónek kell leszállani a lóról, ez bizonyos. Kenyérre és ruhára muszáj telni, de urakra, majmokra és bolondokra nem jut pénz ezután annyi sem, mint eddig jutott.

Nagy katasztrófa előtt állunk és ezjaj egyének hibája, akiket a modern haladás túlköltsékezésre ragadott és csakis ők javíthatnak a helyzeten: ha addig fognak nyújtózkodni, a meddig a takaró ér.

A nemzetet fenyegető inségből egyetlen kibontakozási mód van: ez a feleslegesről való okos lemondás, a becületos divat, az egyszerűbb szokásokra való rátérés. Ez az egyedüli módja még az elvesztett erkölcsi függetlenség visszaszerzésének is, miáltal elérjük a magyar ipar pártolását is.

Ah mily szívesen vedlenénk át mi agyongyötört hitelezőink előtt szegénykező nagyságos urak, egyszerű és nyugodt tekintetes urakká!

Emlékezzünk.

A márczius 15-iki évforduló kötelességévé teszi minden magyar honpolgárnak, hogy az emlékezet világával tekintsen vissza 1848 márczius 15-ikére, szabadságunk ébredő hajnalára, a magyar haza újjászületésének nagy napjára.

Mindazt, ki szerette hazánkat, ki érette élt s halt meg, mindazokat keressük föl e napon az emlékezet fényénél, s poraikban is áldva őket, a nagyokat, dicsőket, nemes példájukból merítsünk tanulságot, hogy miként kell igaz szível szeretni a hazát s munkálni ennek javán, hogy midőn visszaemlékezzünk e napon a felszázaddal ezelőtt történetekre: a visszaemlékezés ne csak örömet, de neme elhatározást is keltsen szívünkben a honfi-erények hű ápolására!

Emlékezzünk e napon a szabadság, testvériség, egyenlőség magasztos eszméinek megtestesüléséről; e vezérigék legyenek nemzeti lobogónkra felírva, szívünk táblájára bevésvé letörülhetetlenül, hogy ezek a hit, remény és szeretettel egyesülve hazánk nem-

zetünk boldogságának megtöretői s állandóan életelő legyenek! . . .

Füről fiura, nemzedékről nemzedékre öröklődjék, szálljon át a dicső mult kegyeletes emlékezete s vele együtt a hazaszeretet nemes erénye, hogy feledés fátyla soha ne boruljon nemzetünknek e dicső napjára.

Székelyudvarhely város közönsége ez alkalommal az eddigiekénél még nagyobb fényvel, még nagyobb lelkesedéssel ünnepli meg a nagy nap évfordulóját.

A városi ünnepély rendezését az egyesült ellenzék intéző-bizottság vette át, mely a következő műsort állította össze:

1. Nyitány, Kónya Sándor zenekara.
2. Megnyitó beszéd, tartja *Vajda Ferencz* elnök.
3. Dalárda éneke.
4. Ünnepi beszéd, tartja *Ugron Gábor*.
5. Dalárda éneke.
6. Talpra magyar! szavalja *Kovácsy Ernő*.
7. Induló! Kónya zenekara.

Az ünnepély d. u. 3 órakor lesz a Budapest-szálló nagytermében.

A r. kath. főgimnázium „Baróti Szabó Dávid Önképzőkör“-e márczius 15-ikét a következő programmu diszgyűléssel ünnepli meg: 1. Hymnus. 2. Ünnepi beszéd; tartja: *Boga Alajos*, a kör elnöke. 3. „Talpra magyar!“ Szavalja: *Jánosy Sándor*, 8. o. t. 4. Részletek „János-Vitéz“-ből; előadja az ifj. zenekar. 5. Alkalmi költeményt szaval: *Orbán Domokos*, 7. o. t. 6. Bezáró-beszéd; tartja: *Kovács János*, az önképzőkör vezető-tanára. 7. Induló; előadja az ifj. zenekar. 8. Szózat.

A m. kir. áll. főreáliskola ifjúsága d. e. 1/2 10 órakor az intézet tornacsarnokában tartja hazafias ünnepélyét. Műsor: 1. „Marsellaises“, előadja az ifj. ének- és zenekar. 2. „Talpra magyar!“ szavalja *Bundschuh Ottó* VIII. o. t. 3. Ünnepi beszéd, mondja *Baranyai József* VIII. o. t. 4. „A Magyar dal“ (melodráma), előadja *Friedler Frigyes* VIII. o. t. 5. „Petőfi géniuszához“, írta és előadja *Solyomossy Lajos* VII. o. t. 6. „Márczius 15 ikére“, írta *Nosz Gusztáv*, szavalja *Katinszky László* VII. o. t. 7. „Tavaszi dal“, előadja az ifj. ének- és zenekar. 8. „Szabadság ünnepe“ (II. kép), írta *Kozma Andor*; előadják: *Szakács Miklós* VII., *Szakács Imre* VIII. és *Folbert Gusztáv* VI. o. tanulók. 9. Rákóczi-induló, előadja az ifj. zenekar.

Az ev. ref. kollegium ifjúsági Petőfi önképzőköré délelőtt 11 órakor tartja ünnepélyét. Műsor: 1. Hymnus, Erkeltől; előadja az ifjúsági ének- és zenekar. 2. Nemzeti dal, Petőfi S.-tól; szavalja *Lányi Andor* VIII. o. t. 3. Bercsenyi nótája, *Bihari J.-tól*; előadják: *Székely Zoltán* VIII. (cellos), *Bucsy Endre* VIII. (viola), *Keresztes Károly* V. (violino I.), *Markon Antal* V. (violino II.). 4. Ünnepi beszéd. Írta *Gönczi Gábor* VIII. o. t., előadja *Péter Gábor* VIII. o. t. 5. Tavasz elmúlt . . . *Lányi E.-tól*; éneklő a férfikar. 6. Drámai részlet (Szász Károly és Szász Béla „Ezer év“ cz. művéből.); előadják: *Szabó Károly* (Kossuth), *Simon András* (Batthány), *Bán Miklós* VIII. (Deák), *Farkas József* (Szemere), *Gönczi Lajos* (Hajnik), VII. o. tanulók. 7. Rákóczi üzenete; előadja *Tolvaly Tibor* VII. o. t. 8. Zárszót mond s a Gidófalvy-ösztöndíjat kiosztja *Gönczi Lajos*, igazgató. 9. Batthány induló, előadja az ifjúsági zenekar.

Személyi hírek. Dr. *Csengery János* kolozsvári egyetemi tanár, min. kiküldött, f. hó 9-én, a róm. kath. főgim. meglátogatása végett Székelyudvarhelyre érkezett. — *Fazekas József* ref. kollegiumi r. tanár, a német nyelv, irodalom és a bölcsészeti tudományok köréből tudori vizsgálatot tett a kolozsvári tudomány-egyetemen. A kiváló tanárt a bölcsészeti doktorává tegnap avatták fel.

Egyházkerületi közgyűlés. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület, f. hó 7. és 8. napjain tartotta rendkívüli közgyűlését Kolozsváron, *Bánffy Dezső* br. főgondnok elnöke mellett. A közgyűlés tagjai nagy számban jelentek meg s a tanácskozás tárgyai iránt állandó érdeklődés mutatkozott. A gyűlés főtárgya volt: az erdélyi egyházkerület autonómikus és különálló szervezetének az egyetemes zsinati törvények szellemében való megállapítása s a zsinat elé való terjesztése. A kerület az alkalommal csak elvi kijelentésekre szorított s alapul a mostani év-százados hagyományokra alapuló szervezetet vette s ilyen értelemben hozta meg határozatait, fenntartva az önrendelkezési jogot továbbra is minden szervezeti kérdésben, melyek csak akkor kerülnek részletes tárgyalás alá, ha a mostan hozott és még hozandó zsinati határozatok törvényes erőt nyernek. Egy

Budapesten létesítendő *Calvineum* létesítése ügyében a kerület hozzájárulási évi összegét 1800 koronában állapította meg, amely 62 éven át lesz fizetendő. Az igazgató-tanácsot döntési joggal ruházták fel, az egyházkerület ingatlan vagyonának eladása fölött. *Kendeffy Gyula* 140 koronás hagyatékából a Mezőségben az oláhság között kifejtendő nemzeti misszió teljesíthetése végett, egy új egyházközség szervezését (Mező-Méhesen) határozatilag kimondta a kerület. A sepsiszentgyörgyi főgimnáziumhoz r. tanárnak megválasztották *Csutak Vilmost*. Az udvarhelyi egyházkerület új főjegyzője *Hegyi Péter*, a közgyűlés színe előtt az esküt letette. A közgyűlésen Udvarhelymegyéből megjelentek: *Gyárfás Endre*, *Ugron János* kollegiumi főgondnokok, *Péter Károly* esperes, *Menyhárt András* ny. esperes, *Vajda Ferencz*, *Biró Áron*, *Jakab Albert*, *Hegyi Péter* főjegyző, *Lajos János* tanügyi előadó, *Kovács Dániel*, *Biró András*, *Szabó András*, *Fejes Áron* r. tanárok.

Tisztelgőküldöttség Mikes grófnál. Mint annak idején jelentettük a róm. kath. egyháztanács székelyudvarhelyi plebánosnak *Mikes János* gróf gyergyóalfalvi lelkészt választotta meg. Ez alkalomból tegnap egy 16 tagú deputáció ment *Mikes grófhhoz*, hogy nála tisztelegjen, s lelkészi hivatalának elfoglalási idejét és módját megbeszéljék. E küldöttségben részt vesznek: *Soó Gáspár*, *Embery Árpád*, Dr. *Válentsik Ferencz*, *Diemár Károly*, *Pap-Zakor József*, *Daróczy Miklós*, *Déssy Antal*, *Balint György*, *Paschek Viktor*, *P. György József*, *Mihály János*, *Orbán Gergely*, *Tamás Albert*, Dr. *Kovácsy Albert*, *Tamás Lajos*, *Tassaly Lajos*. A küldöttség a mai napon érkezik vissza.

Szózat a magyar nőkhöz. A Magyar Védő-Egyesület női osztálya lelkes szózatot intézett a magyar nőkhöz és a magyar női egyesülethez. A mostani szomorú idők igen alkalmasak arra, hogy a felhívást megszívleljék azok, a kiknek első sorban szólat, hanem csak a hazafias kötelesség teljesítését, a magyar ipar pártolását. A lelkes felhívásból közzöljük a következő részt: Egy édes, mélabusú édes székely a magyar nő szívében, ez honának szeretete. Más nemzet leánya hasonlót nem érez; vannak egyebűt is honleányok, büszkéek, hüen érzők, de más az. A mi szívünk honszerelmét megszentelé a százados köny és bánat, így örököltük mi, így száll anyai szívünk véru által jövendő nemzedékre. Ehhez a honszerelmhez fordulunk, testvéreinket kérjük, a magyar nőt, emelkedjenek fölül a köznapi élet közönyén és hallják meg szavunkat. Évente kilencszáz millió koronát vándorol ki ez országból árukért, melyeket Ausztria és a külföld zudít reánk. Mire egy magyar anya fiát fölneveli, a vándorló milliók szédületes számokká tornyosulnak: egy elveszett nemzeti gazdaság és hatalommá, melyből az ő fia is részt kérhetett volna, mint férfi a munka világában. Nőegyesületek széles e hazában! Ti hozzátok is szóló csengő szózatunk! Magyar nőegyesületek, mentsetek meg a magyar népet a nyomortól, a magyar ipar pártolása által! Hogy miként? Komoly, magunkban tett fogadalommal és bátor elszántsággal a nyilvá-nosságot előtt. Mindenekelőtt a sok magyar női egyesület nyujtson kezét egymásnak, itt nem tesz különbséget rendeltetés és cél, ez egy nagy nemzeti feladat és egy nagy nemzeti kötelesség, melyet minden más czélnak támogatni kell. Régi bünt tegyen jóvá a magyarság, de siessen, mert a vándorló milliók áradatában elvész a nemzet. Ébredjenek a lelkiismeretek, szabadon, emelt fővel kell hirdetni Deák Ferencz mondását: „A mit nekünk a hovi ipar nyujthat, azt idegenből venni, hazánk elleni bűn!“ Tehát nem is áldozatot kérünk! A mi egyelőre még nem készül itthon, ám azzal lásson el bennünket a külföld — egyelőre! De meglévőt karoljuk föl haladéktalanul és nyári záporosó termékenyítő hatásaként a fogyasztás nyomán új meg új, és mind jobb termelés fog keletkezni minden téren. Ki tagadhatja ezt? Hiszen ez a fejlődés el nem fűjtható törvénye. *Mihelyt a magyar asszony a magyar boltban magyar árut kér — akkor majd kitűnik, hogy van ott magyar áru, akkor majd szerez a boltos magyar árut, majd kínálni is meri és felszabadul a mostani lidércnyomás alól.* A Magyar Védőegyesület női osztálya nevében: *Dessewffy Emil* grófné elnök.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Udvarhelyvármegyében a magyarhidegkuti anyakönyvi kerület elnevezését székelyhidegkutra változtatta meg. Továbbá a bardóczi anyakönyvi kerületbe *Jakab Lajos* körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Szent Antal estély. A f. hó 6-iki Szent-Antal estély rendezői igazán élvezetes programmal lepték meg a nagy számban összegyűlt érdeklődő közönséget. Most, a mikor a hatalom a hazafiai lelkesedést kioltani törekszik szívünkben, a közönség örömmel hallgatta és meritett erőt a további küzdelemre, ezen estély szereplőinek hazafias közreműködéséből. Így kiemelkedett *Embery Árpád* tanár hazafias beszéde, *Dobai Etelka* által helyesen előadott „Czinka Panna“

czimű melodráma, *P. Jánosy Sándor* szavalata. Kellemesek voltak a *Krusniczky Elek* által előadott kuruczdalok. Azonban magas fokra hágott a lelkesedés, midőn *Krusniczky Elek* zenekíséret mellett nemzeti imánkat „Isten áld meg a magyart“ énekelte, melyet a jelen volt közönség vele egy szívvel, lélekkel küldött az Egek Urához. (i)

Az ipari munkások szabad lyceuma. Valóban dicsérendő az a kitartó buzgalom, melyet tanusított a tanulni és haladni szerető iparosság ez évben is, a lyceumi előadások látogatásával. A mult vasárnap délután *Soó Gáspár* rk. főgimnáziumi igazgató által *Mátyás király*-ról tartott előadását is mintegy 140 érdeklődő hallgatta végig, figyelemmel. Az előadó rövid visszpillantást tesz a különböző házból származott előző királyokra, *Róbert Károly*, *Nagy Lajos*, *Zsigmond* uralkodására, *Hunyadi János* kormányzóságára, majd a Hunyadi két fiának ifjúságáról szólva, rátér *Mátyás király*-ra választására és a *Podiebrád* cseh helytartó fogságából, illetve udvarából való hazahozatalának részleteire. *Mátyást* leirhatatlan örömmel hozta haza a nemzet, mely öröm sok ideig tartott a megérkezés után is. A mily nagy volt azonban a nép öröme, ép oly nehézségekkel kellett *Mátyásnak* megküzdnie, a munka napjainak elkövetkeztével. Az uralkodás nehéz gondjaiban nemcsak hogy nem segített senki *Mátyásnak*, de ellenkezőleg mindenfelől akadályokkal és igen nagy nehézségekkel kellett megküzdjön. De *Mátyás* erős akaratereje és koraérettsége minden nehézséget apránként legyőzött. Gyámul melléje rendelt nagybátyját *Szilágyi Mihályt*, hogy ne legyen utjában, a déli végekre küldötte harci babérral tovább szaporítani. Okossággal megnyerte a főurak egy részét, kiket maga köré gyűjtött s újabb rávevéssel hatalmas pénzeszegeket fizettetett velök, mely pénzzel állítá fel a rendes és állandó fekete hadsereget. A mint e tervezett hadereje megvolt, egyenként vitta a győzelmes háborukat. Az északi vidékek korlátlan hatalmu főurat *Giskrát* hadaival együtt az országból kiűzve, a török ellen fordult s pár esztendei hadakozás után több mint hatvan várat foglalt el a töröktől. Azután a német császár *III. Frigyes* ellen fordult, kit még bécsvárosából *Bécsből* is kiűzött s az elődje által elzalogosított koronát tőle hazahozva, magát nagy fényvel megkoronáztatta. Azután a buszíták ellen folytatott a pápa megbízásából hosszas, de kevés eredményű háborút, miért itthon sok ellensége támadt, kiket magyaros észjárásával, okos előrelátásával lefegyverzett és magához kötött. A mily kevés pénze volt uralkodása kezdetén, ép oly gazdagon megtöltve hagyta maga után hátra az állampénztárát. Bár sok adót vetett, de minden jövedelmi forrásról is gondoskodott népe számára, a kiért mindent megtett, hogy boldogul és jól érezze magát a négy folyó és hármas bércz honában. *Mátyás* uralkodása állandó küzdelem volt s nem csoda, hogy férfikora delén, 47 éves korában elhalt, mert hadakozásai alatt sokszor tette életét kockára s ezen elszánt példaadásával nevelte fekete seregét legyőzhetetlenné, erős akaratúvá és kitartóvá. *Mátyás* minden ténykedését igen szépen, további apróbb részletekig ismertette előadó s buzdító szavakkal bevégezte egy óráig tartó érdekes és hasznos előadását. Ezután *János Márton* szavalta el *Petőfi Sándornak* „Szerelmes tenger“ cz. hatásos költeményét. Ezzel beveződött a Hymnussal kezdődött tizenegyedik előadás. A hallgatóság nevében *Solyomossy Endre* köszönetet mondott előadónak és a Szózatot énekeltek el a jelenlévők. Ma délután két órakor a főgimnázium nagytermében *Luchau Gyula* rk. főgimn. tanár fog előadást tartani.

A ref. leányiskola hangversenye. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség leányiskolája fentartási költségeinek fedezésére folyó hó 17-ikén a Budapest-szálloda szintermében tánczczal egybekötött hangversenyt rendez. — Az estély műsora: 1. Nyitány. Előadja az első zenekar. 2. A vén cigány, (melodráma), írta *Farkas Imre*. Előadja *Kovácsy Ernő*, zongorán kíséri *Molnár Margit*. 3. Saint-Saens: Rondo capriccioso. Hegedűn előadja Dr. *Damokos Andor*, zongorán kíséri *Dobó Zoltánné* urnő. 4. Szabad előadás. Tartja *Nagy Károly* kolozsvári ev. ref. theol. tanár. 5. Rubinstein: „Tarantelle“ H-moll. Zongorán előadja *Dobó Zoltánné* urnő. 6. Ének. a) *Werner* bucsú dala, *Nessler*-től; b) *Erdei áhitat*, *Abt-tól* *Kassay Irén* zongora kísérete mellett éneklő *Zsigmond Ferencz*, kolozsvári ref. kántor és zenetanár. 7. A fotografus. Vigjáték egy felvonásban, írta *Dezső József*. Személyek: *Lombyné*, fiatal özvegy: *Szabó Andrásné*; *Berki Károly*: *Tarcsafalvi Pálffy Aladár*; *Nina*, komorna: *Nosz Ilonka*; *Pinczer*: *N. N.* — Műsor után táncz. — Helyérek: *Páholy* 8 kor. Földszinti ülőhely I. sor és oldalszék 3 kor., II–IV. sor 2 kor. V–VIII. sor 1 kor. 50 fillér, a többi sorban 1 kor. Földszinti állóhely 60 fill., *Deák*, *katona*- és *gyermek*jegy 80 fill. *Karati* ülőhely I. sor 1 kor., II. sor 60 fill., többi sor 40 fill., *Állóhely* 20 fill. — Kezdeté este pontban 8 órakor. — Jegyek előre válthatók *Székely Dénes* könyvkereskedésében. Este a pénztárnál. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a *Kebl*i tanács.

Iparfejlesztő bizottsági ülés. Udvarhelyvármegye iparfejlesztő-bizottsága f. hó 5-én Ugron János főispán elnöklété mellett ülésezett, melyen az összes tagok jelen voltak. Tárgyalás alá került a keresz. miniszternek a székely ipar fejlesztése érdekében felállítandó közös áruaktár és elárúsító csarnok létesítése tárgyában megküldött leirata. Ennek alapján megbízták Solymossy Endre tagot, hogy a legközelebb tartandó ülésre részletes javaslatot dolgozzon ki. A bizottság Solymossy Endrét a felállítandó áruaktár tanulmányozása czéljából tanulmány-utrá küldi, a költségek biztosítása mellett. A bögözi szalma-kalapfonó tanfolyam részére 300 koronát utalványoztak. Tamás István szentkirályi plébános kérésére az ottani képerket készítő tanfolyam segélyezésére 50 koronát adtak. Filep Dezső korondi műfakésznek 3000 kor. kamatmentes kölcsön iránt beadott kérését pártolólággal terjesztik illetékes helyre, egyben részére 150 koronát adtak. Végül tudomásul vették, hogy az egyesület készpénz vagyona jelenben 1294 korona.

Az Első Székely Baromfitenyésztő Egyesület választmánya 6-ikán tartott ülésében a közgyűlés napját tűzte ki.

A vadásztársaság megalakult. A vadásztársaság előkészítő bizottsága az érdeklődőket f. hó 6-ikára értekezletre hívta össze, hogy az elkészült alapszabály-tervezetet bemutassa. Az értekezleten Dr. Damokos Andor elnököt, kinek indítványára a vadásztársaságot a halásztársaságtól elkülönítik s egyelőre csak a vadásztársaságot alakítják meg. Az alapszabályt, mely 49. §-ból áll, minden lényegesebb változtatás nélkül elfogadták, majd megalakították a tisztikart. Elnök lett: Dr. Damokos Andor, intéző: Szabó István földbirtokos, ügyész: Dr. Hinczler Ákos, pénztáros: Simó Mátyás, jegyző: Dr. Majthényi Miklós, választmányi tagok: Fás Gyula, Dr. Lengyel József, Szabó Gábor, Demény Ferencz, Szombathalvy Lajos és Embery Árpád.

Eljegyzés. Dávid Lajos m. kir. postatiszt eljegyezte Nagy Róza kisasszonyt Székelyudvarhelyen.

Központi választmányi ülés. A vármegyei Központi választmánya f. hó 13-ikán ülést tart. Az ülés tárgyát az 1907. évre érvényes képviselőválasztójogosultak névjegyzékének kiegészítése feletti intézkedés fogja képezni.

Építünk templomot Székelyudvarhelyen. Az egyházközség elöljárósága az építendő unitárius templom javára újabb az alábbi kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: Az 536. sz. gy. ivén Ugron János 100 kor., gyűjtőív nélkül Buzogány József 4 k., a budapesti unitárius egyházközség 3 or 50 k., a lelkes beiktatáskor rendezett multság tiszta jövedelme 192 k. 70 fill., Barabás Andrásné utján Dr. Ferenczy Géza 10 k., Br. P. Horváth Kálmán 1906. évi ujevi ajándék címen 5 or 50 k., Todor Sándor 3 ik gyűjtőútjáról beszámolt 667 k. 25 fill., Göncz Károly lelkes 71 sz. gy. ivén Göncz Károly 3 k., Göncz Károlyné, Dolny Róbert 2-2 k., Forgács János, Göncz Irma 20-20 fill., Lukácsi Ferencz 10 fill., begyűlt gabonaárából 8 k. 50 fill., együtt 16 k. Gál József 85 sz. gy. ivén a recsenyédi egyházközség 20 k., gy. iv nélkül Nagy Elemér 2 k., Gombos Samuel 8 k., Vári Albert gy. ivén a csizmadia ipartársulat 20 k., fazakas ipartársulat 10 k., Pál Sándor 10 k., Péter Sándor az A. Ferenczy Kálmán költeményeiért 4 k., a Homoród fürdőn rendezett multság jövedelme 4 k., egy társaság adománya 2 k., együtt 50 k., Osváth Gábor gy. ivén a hévizi egyh. tagok 14 kor. Az I-XLVIII. közlemény összege 10,314 k. 39 fill. E közlemény összege 1183 k. 95 fill. Együtt 11,498 k. 34 fill. Miatán a templomépítés kezdése a tavaszra elhatározottat, tisztelettel kéri az egyh. elöljáróság mindazokat, a kiknél még gyűjtőív van, hogy azt a gyűjtött összeggel együtt beszovaltatni kegyeskedjenek.

Iparosok fillérestétele. A Polgári önk. és segélyző egyesület e hó 19-én tartja ez idényben utolsó fillérestélyét, a mely igen érdekesnek ígérkezik. A műsor a napokba lesz széthordva.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet 14-én mint értesítenek, nem tart fillérestélyét. Itt említjük meg, hogy a Nőegyletnek jelmezestélyéről mult számunkban hozott tudósításból a jelen volt hölgyek névsorából tévedésből a következők nevei maradtak ki: Gotthárd Juliska, Haberstampf Károlyné, Hein Eszti, Jánosy Bea, Kassay Irén, Nagy Irma, Solymossy Istvánné és Zonda Józsefné.

Halálozás. Idb. Ferenczi Pál életének 70 ik, házasságának 42-ik évében f. hó 7-én elhunyt. Halálát neje szül. Orbán Julianna, gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.

Kápolnásfalvi Ferencz László anyakönyvvezető-helyettes, törvényhatósági bizottsági tag, birtokos-

sági jegyző és községi képviselőtestületi tag folyó hó 9-én d. e. 3 órakor tüdővérzésben meghalt 52 éves korában. A fáradhatlan munkás és közti-zteletben álló egyén elvesztését özvegyén kívül fiai László és Péter, valamint Kápolnásfalva közönsége nemes és önfeláldozó munkásságáért fájjalják.

Nagy erdővásár. Csik vármegye magánjavainak igazgatósága folyó hó 5-ikére eladásra hirdette nyilvános árlejtés útján a vármegye tulajdonát képező Uz- és Veresvizvölgye nevű nagykiterjedésű erdősegek fenyő- és bükkfa kitermelését. Az 1.601.100 koronára becsült fatömeg megszerzésére csak három cég pályázott. A Göts féle részvénytársaság, mely 2,820.000 koronát, Steinherr B., ki 2,800.000 koronát és Hoffmann D. József bécsi fakereskedő, ki 2,265.000 koronát ígért az összes fatömegért. Az árverést vezető bizottság nem tudván dönteni, hogy a két legtöbbet ígérő cég közül melyiknek ítélje oda az erdőseget, akként határozott, hogy a választás jogát fentartja a közgyűlésnek.

A tüdővész áldozatai. A magyar birodalomban 1905. év december havában gümőkórban elhalt 5867 egyén, ebből Erdélyre esik 700, Udvarhelymegyére 30.

Az 1906/7-ik tanévi tananyagbeosztás teljes szövege címen igen fontos és közérdekű munkát bocsátottak sajtó alá, Vaday József községi és Szász Ferencz állami isk. igazgató-tanítók. Számotvetve ugyanis ama nehézséggel, melyet az új tanterv szerinti tananyagbeosztás elkészítése állít a tanítók elé: Vaday és Szász az összes tantárgyak szövegét feldolgozták s a különféle iskolák viszonyaihoz alkalmazva kiadták. Tekintve, hogy ez év június végéig minden tanítónak be kell nyújtani a kir. tanfelügyelőséghez az 1906/7-ik tanévi tananyagbeosztást: Vaday és Szász műve nagyon is időszerű és közérdekű, mert e 9-10 nyomott íves kötetben sok tanulságost fognak találni a tapasztaltabb kartársak is, ifjabbak pedig aligha nélkülözhetik, mert ha nem is szórul-szóra írják ki, de csekély pótlással kifogástalan beosztást készíthetnek e kb. 160 oldalra terjedő mű alapján. Vadayék műve a Gyermek úrlapjaihoz is alkalmazható. Megrendelhető Vaday Józsefnél Nagyváradon vagy pedig Szász Ferencznél Siménfalván, 2 korona beküldésével. (Postadíj 20 fill.) Megjelenik ápril havában. Bolti ára 3 kor. lessz.

TAVIRATOK.

Budapest, márcz. 10.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Uj miniszterek a hivatalukban.

A pénzügyminiszteriumban ma délben bucsuzott el Fejérváry báró miniszterelnök. mint a pénzügyi tárca ideiglenes vezetője.

Néhány szóban megköszönte a tisztikarnak, a nehéz viszonyok között teljesített szolgálatát és megnyugvással teszi le, ugy mond, a tárca vezetését uj pénzügyminiszter „kipróbált” kezébe.

Ezután Popovics államtitkár meleg szavakban üdvözölte Hegedüs Ferencz uj pénzügyminisztert, ki válaszában a tisztviselők támogatását kikérte.

Bihar volt honvédelminiszter szintén ma délben bucsuzott el a honvédelminiszterium tisztviselőitől. Nyomban azután Pap Béla uj honvédelminiszter fogadta a tisztviselőkart. Rövid beszédben kérte annak támogatását.

Elkobzott lap.

A budapesti rendőrség ma, a vizsgálóbíró utasítására, „Népszava” mai számát egy lázító cikkért lefoglalta.

Megállott közigazgatás.

Ipolyságról jelentik: Hontmegye legu óbb tartott közgyűlésén hozott összes határozatait belügyminiszter megsemmisítette azon indoklással, hogy a közgyűlést nem törvényesen hívták össze és magánháznál tartották meg.

Szabó Mihály főispán a lemondott tisztviselőket a hivatalos lap útján jelentkezésre felhívta, de eddig egy sem jelentkezett.

Már egy hét óta a közigazgatás szünetel.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája
Telefonszám: 14.

NYILTTER.

Azon nagymértékben megnyilatkozott bizalmat és pártolást, melyben a n. é. közönség engemet eddig részesíteni kegyes volt, megköszönni másképp nem tudom, mint hogy szegény tanulóknak és teljesen vagyontalanoknak minden vasárnap reggel 8-10 óráig ingyen rendelék műtermemben. (Árpád-utca 10. sz.)

Dr. Kovács Géza, fogorvos.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részv.-társ.

Székelyudvarhelyen a fő-,
valamint a Székelykereszturi és Oklándi fiókintézeteknél

elfogad betéteket

évi 4% kamatoztatás mellett, (a tőkekamatadót az intézet sajátjából fizeti).

Kölcsönöket ad

váltókra évi 7%

bátáblázott kötelezvényekre évi 6%

kamat és lejáratonként 20 fil. díj mellett (ez idő szerint.)

Bevált sorsjegy- és érték-papír-szelvényeket.

Az igazgatóság.

A híres

ANGYAL-készítmények:

Angyal közséviszesz (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvege 2 korona.
Angyal-kenőcs (bőrviszketegség, bőrkintések ellen) tégelye 3 korona.
Angyal fagysszesz (fagydagatok ellen) üvege 2 k.
Számatalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyar ország részére az egyedüli készítő

„ANGYAL”-gyógyszertra, Kálvanban.
Postai szétküldés naponta.

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsértült

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jazmin, gyöngyvirágból szépen összevalogatva, a pénz előzetes beküldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

Mühle Vilmos csász. és királyi udvari szállító

Nagybani tenyészetek kivitelre. **TEMESVÁR.**
Mag és növény, rózsák, fák és tülevelűek, fa- és növényecsemetek.

A legjobb magvak és virághagymák
A legszebb növények, rózsák, dívatvirágok
A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák
(62 hold terjedelmű faiskolák)
mindent saját nagytenyészeteiből. — Postakötegek
Magokkal 5 kor. felül bérmentve. — Mühle uj „Tanácsadója” vevőknek ingyen. Pompás főárjegyzék vevőknek kívánatra.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-össillapító szernek bizonyult készvényénél, csúznál és meghűléseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerárta
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 6 uca, Mindocznap szétküldés.

Valódi ólomzárolt luczerna és heremag.
Erfurti vetemény- és virágmagvak.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemet áthelyeztem az Alsó-piaczterre, a szent Ferenczrendi barátok temploma közelében levő, újonnan épült

Frölichné-féle helyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszeráruban, rizsek, kávék, tisztított petroleum, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmű-árak, függő, fali és asztali lámpákban. Aradi lisztokban stb. stb.

Mindig friss fűszerárak tisztán kezelve.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni. — Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY

Ablaküveges és képráma-készítés.

Nagy raktár Baross, Borszéki és Kászoni vizekben

Eladó telek

Olcso áron három szoba és egy konyha külön udvarral eladó, esetleg azonnal kiadó, Vár-utca 15. szám alatt. Ugyanott egy üveges társaskocsi is eladó.

Elektro-Vitalizör,

Dupla Villanydelejes kereszt vagy csillag

R. B. 86967. sz. Gyógyít és felüdít jótállás mellett közhvény, rheuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, tüdőgás, nehéz hallás, pilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkor, foga fájás, migrén, tehetetlenség, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. számú készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt.

Aho: már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlni, megvagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A készülék 4 korona, könnyebb betegségeknek használható.

A nagy készülék 6 kor. idültbetegségeknek alkalmazandó.

A központ elárúsítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel bel és külföld részére

Auffenberg József, Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Egy háztartási mérleg

ingyen!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tuhalmozott raktáramból világhírű kiváló minőségű altalános kedvelt mexikói ezüstárúmat

és pedig 6 drb mexikói ezüst asztali kóstó 6 drb mexikói ezüst evő villát, 6 mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb mexikói ezüst kavicskanalat, 6 drb kiváló dessert kóstó, 6 drb kiváló dessert villát, 1 drb mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb mexikói ezüst tejmerítő, 2 drb elegáns szalon asztali gyertyatartót, a 46 drb összesen csak 6 frt 50 krajczar.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomz képen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartóságáért és kiváló

minőségéért 24 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

AUFFENBERG JOZSEF

Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Eladó háztelkek.

Szakáts Zoltán tulajdonát képező és a Kuvar hegy alatt, közvetlen az állami ut mellett fekvő terület, 20-25 különböző nagyságu beltelekre felosztva, előnyös feltételek mellett eladó. A vételár több évi részletben is fizethető. Az érdeklődők a feltételek iránt levélben tudakozódhatnak a tulajdonosnál, (Budapest, IV., kerület Ferencz-József rakpart 7.).

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NÁDOR-UTCZAI FIÓKJA

Alaptőke 15,000,000 kor.

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCZA 18.

Tartalék 2,225,000 kor.

Sürgőnyozim: Nádorutcai Hazaibank. — Telefonszám 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június 5, október 5, február 5.

300,000
600,000
300,000

koronás főnyeremények

40,000 és 20,000 és 50,000

és 20,000 40,000 és 20,000

koronás melléknyeremények kerülnek sorsolásra.

Egy évi nyeremények összege

1,571.000 korona

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsolttatik

A nyeremények főösszege

32,221.300 korona,

a törlesztési huzások főösszege

36.938,750 korona.

mind az öt cikluson.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhuzásokon való játék csak a vételár kamataiba kerül, mert a legkisebb nyeremény és a törlesztési huzásnál sorsolt nyereménykötvényekért járó nyeremény-szelvény árfolyam-értéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhuzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereménnyel. — A nyeremény-kötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéséért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezekedik. Ezeket a nyereménykötvényeket **adjuk:**

a) készpénzfizetésre a mindenkor pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre igen jutányos feltételek mellett **előleget** nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében kiállított **részletivekre:**

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906. márczius 15-ig beérkező rendeléseikél intézetünk ezeken az áron árfolyamemelkedés esetén sem változtat. Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorsozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a ki-zárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen _____ darab Pesti Hazai Takarékpénztár-Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalól darabonként: 20 koronát, azaz összesen _____ koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek _____ utánvétellel beszedni, folyószámlán hitelezni.

Kelt _____

A megrendelő neve: _____ (olvasható aláírás)

Pontos lakáscím: _____

Megrendelési jegy:

b) Részletre.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önö néli a prospektusokban foglalt feltételek szerint az 1883. XXXI t.-cz. értelmében kiállítandó részletre _____ darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételár darabonként _____ koronás _____ havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen _____ kor. ma postautalványon küldtem czimtukre.

Kelt _____

A megrendelő neve: _____ (olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme: _____